

Retouradres: Postbus 2200, 1000 CE Amsterdam

De minister van Infrastructuur en Waterstaat
Meneer M. Harbers

Datum 3 februari 2023
Behandeld door Oscar Breugelmans, Milieu en Gezondheid
020 555 9387, obreugelmans@ggd.amsterdam.nl
Onderwerp Zienswijze Regeling Gevelisolatie Schiphol 2023

Geachte meneer Harbers,

De GGD Amsterdam is verheugd dat het ministerie van I&W van plan is omwonenden van Schiphol geluidwerende gevelisolatie aan te bieden, met als doel om de geluidhinder rond de luchthaven te verminderen. Om de Regeling Gevelisolatie Schiphol tot een succes te maken geven wij u graag een aantal overwegingen mee.

Onderzoek in welke mate gevelisolatie de geluidhinder reduceert

Gevelisolatie is een middel om de geluidhinder van omwonenden te beperken. Het ondervinden van geluidhinder wordt echter door meer factoren bepaald dan de blootstelling aan geluid alleen. Daarom is het van belang om te weten of gevelisolatie in voldoende mate leidt tot de gewenste hinderreductie. Hier is nog niet voldoende over bekend. Na afloop van het project Geluidsisolatie Schiphol Fase III heeft het toenmalige ministerie een beleidsevaluatie laten uitvoeren¹. Daarin werd geconcludeerd dat GIS-1, 2 en 3 weliswaar effectief en efficiënt zijn uitgevoerd, maar onduidelijk blijft of het gewenste doel gehaald is. Uit de beleidsevaluatie:

'De veronderstelling in de RGV is dat geluidhinder wordt gereduceerd door een reductie van de geluidbelasting. Naast het ontbreken van een doelstelling, kan tevens niet worden aangetoond of de RGV effect heeft gehad op het reduceren van de individuele beleving van geluidhinder. Er is namelijk onvoldoende onderzoek naar individuele geluidhinderbeleving uitgevoerd. Bij GIS-2 en GIS-3 zijn wel bewonerstevredenheidsonderzoeken uitgevoerd onder de personen die deel hebben genomen aan het isolatieprogramma, maar deze waren vooral gericht op de tevredenheid over het uitvoeringsproces en niet op de hinderbeleving.'

---

¹ Beleidsevaluatie GIS-3, AT-Osborne, 5 juli 2013, 2012268/ODSSO-GIS3-HV/MRO/EGE/MGR/JRL

Daarom verzoeken wij u om het gevelisolatie project te ondersteunen met een onderzoek naar de hinderbeleving. Waarbij minimaal een voor- en nameting van de individuele hinderbeleving worden uitgevoerd.

Betrek ook de woningen uit Geluidsisolatie Schiphol fase I, II en III

De nieuwe regeling sluit woningen uit waaraan geluidwerende maatregelen zijn aangebracht onder Geluidsisolatie Fase-I, II en III. Het is voor de GGD Amsterdam onduidelijk of hiermee ook woningen worden uitgesloten die destijds wel in aanmerking kwamen maar waarvan de bewoners niet wensten te participeren. De participatiegraad van GIS-I, II en III lag destijds op respectievelijk 85%, 60% en 21%. Mogelijk zijn er spijtoptanten en nieuwe bewoners die nu wel in aanmerking willen komen. Daarnaast is soms meer dan 20 jaar verstreken sinds het vorige isolatieprogramma. De destijds aangeboden isolatie kan mogelijk verbeterd worden.

Beperk het isolatieprogramma niet tot de 60 dB Lden contour

De Wereldgezondheidsorganisatie adviseert in haar Noise Guidelines uit 2018 om de geluidbelasting door vliegtuigen voor omwonenden lager te houden dan 45 dB Lden. Boven dit niveau zijn negatieve effecten op de gezondheid te verwachten, met name geluidhinder. In het voorstel beperkt u zich tot de woningen binnen een 60 dB Lden contour. De omwonenden in het gebied tussen de 45 dB en 60 dB Lden contouren wordt de mogelijkheid tot geluidsisolatie niet geboden, terwijl daar in absolute aantallen de meeste geluidhinder wordt ondervonden. Het economische aspect van een uitbreiding van het isolatiegebied is duidelijk, maar het verlagen van de geluidbelasting contour waarbinnen omwonenden in aanmerking komen voor geluidsisolatie is zeer wenselijk.

Houdt rekening met nachtelijke geluid

De Wereldgezondheidsorganisatie heeft een aanvullend advies van 40 dB Lnight om slaapverstoring onder omwonenden zoveel mogelijk te beperken. In het project Geluidsisolatie Schiphol Fase II zijn vanaf 1997 aanvullende regels opgenomen om woningen binnen de 26 dB(A) nachtcontour te isoleren. In dit nieuwe isolatieprogramma wordt bescherming van omwonenden tegen nachtelijk geluid niet benoemd. Dit is een tekortkoming van het isolatieprogramma.

Maak het isolatieprogramma toekomstbestendig

Er is veel onduidelijk over de ontwikkeling van de luchtvaart in de nabije en verre toekomst. De Coronapandemie heeft een enorme impact gehad op het aantal vluchten. Het vliegverkeer groeit nu weer en de doelstelling van uw kabinet is om verdere groei ook naar de toekomst toe te faciliteren. Daarnaast staat een herindeling van het luchtruim op stapel en kunnen vliegroutes én baangebruik veranderen. De 60 dB Lden geluidcontour die in het voorstel van het isolatieprogramma is opgenomen houdt geen rekening met deze ontwikkelingen en gaat uit van een beperkt aantal vluchten van 440.000. Het is goed mogelijk dat de geluidcontour in de toekomst groter wordt of de ligging verschuift. Daarom vraagt de GGD Amsterdam om het isolatieprogramma niet te beperken tot een ad hoc activiteit van enkele jaren. Maar omwonenden die in de toekomst binnen een veranderde geluidcontour aan hogere geluidbelasting worden blootgesteld ook dan de mogelijkheid te geven om geluidsisolatie aan te vragen.

Gebruik een ander verkeersscenario voor de bepaling van de Lden geluidcontour

Voor de afbakening van het gebied gaat de nieuwe regeling – zonder te beschikken over een onderbouwd verkeersscenario – uit van 440.000 vliegbewegingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de ideale

vluchtpaden en niet van de werkelijk gevlogen routes. Dit scenario kan overeenstemmen met de huidige situatie, maar is gezien de ambities voor de luchtvaart niet realistisch naar de toekomst. Dit kan ondervangen worden door het programma een langere looptijd te geven en mee te laten bewegen met veranderende geluidcontouren in de toekomst. Maar om snelle aanpassingen in het programma te vermijden is het verstandig om uit te gaan van een ruimere geluidcontour die beter rekening houdt met het verwachte aantal vliegbewegingen in de toekomst.

Sturen op geluidhinder in plaats van geluidbelasting

In de toelichting op de regeling wordt verwezen naar het GGD rapport uit 2022 over geluidhinder en slaapverstoring door de luchtvaart². Dit onderzoek laat goed zien dat geluidcontouren niet 1-op-1 overeenkomen met de gebieden waar de meeste geluidhinder ondervonden wordt. In sommige hoogbelaste gebieden ondervinden relatief weinig mensen geluidhinder, terwijl in andere lager belaste gebieden juist veel hinder wordt ondervonden. Om geluidhinder rond luchthavens te reduceren kan daarom overwogen worden om de aanpak te richten op die gebieden waar veel geluidhinder wordt ondervonden. Zo'n aanpak is voor de inwerkingtreding van deze regeling niet meer mogelijk, maar kan in de toekomst tot meer resultaat leiden dan sturen op geluid alleen.

Met vriendelijke groet,

Oscar Breugelmans
Senior Adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

---

² GGD GHOR Nederland, Belevingsonderzoek geluidhinder en slaapverstoring luchtvaart 2020, 12 juni 2022